

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoVS/2/2017
Identifikačné číslo spisu: 9017200150
Dátum vydania rozhodnutia: 16.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9017200150.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela, JUDr. Martina Piovartsyho, JUDr. Františka Moznera a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obžalovaného L. Y. a spol., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 16. októbra 2017 v Bratislave, o sťažnosti obžalovaného F. N., podanej prostredníctvom obhajcu obžalovaného JUDr. Namira Alyasryho, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Ndt/19/2017 z 21. septembra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť obžalovaného F. N., sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Na Krajskom súde v Banskej Bystrici sa vedie konanie pod sp. zn. 5T/1/2017 v trestnej veci obžalovaného L. Y. a spol., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, pričom tunajšiemu súdu bol predložený návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici a jej prikázanie Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, ktorá vec bola pridelená do senátu 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a členov senátu JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba.

Obžalovaný F. N. podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Namira Alyasryho, PhD., námietku zaujatosti voči všetkým členom senátu 5T, ktorú odôvodnil v podstate na tom základe, že členovia senátu 5T uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Ndt/3/2017 z 9. marca 2017 poskytl právne poradenstvo prokurátorovi na postup v konaní tak, aby namietol zaujatosť senátu 4T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 5Ndt/19/2017 z 21. septembra 2017 rozhodol tak, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku predseda senátu JUDr. Juraj Kliment a sudcovia JUDr. Peter Hatala a Peter Szabo nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného L. Y. a spol. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Ndt/19/2017.

V odôvodnení rozhodnutia sa konštatuje, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezáujato a spravodlivo, teda keď vzťah sudcu k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodnúť. Argument obžalovaného, že senát poskytuje prokurátorovi „akési poradentvo“, je vytrhnutý z kontextu, pričom senát detailne rozviedol svoje právne názory, pre ktoré sudcov Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica nevyviedol z vykonávania úkonov trestného konania. Neboli zistené žiadne reálne existujúce okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudcovia JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Szabo majú určitý vzťah k veci, resp. k procesným stranám. Okolnosti, že sudcovia konali a rozhodovali v rozpore s predstavami a subjektívnymi názormi obžalovaných, nie je zákonným dôvodom na vylúčenie sudcov.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote obžalovaný F. N. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Namira Alyasryho, PhD., sťažnosť. Zotrvať na predchádzajúcich tvrdeniach uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom prezentovaným v napadnutom uznesení, že zo strany namietaných sudcov nešlo o poskytovanie právnej pomoci prokurátorovi. Obžalovaný konštatuje, že ak by sa v odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Ndt/3/2017 z 9. marca 2017 nachádzali naozaj iba právne úvahy ohľadom vylúčenia sudcov Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, obžalovaný by námietku zaujatosti nepodával, nakoľko by na to nebol dôvod. Dôležité je, že namietaní sudcovia prijímali závery akoby z pozície odvolacieho či skôr dovolacieho senátu, keď hodnotili závery senátu 4T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a poukazyvali na ich nesprávnosť, keď členovia senátu 5T uviedli, že „pokiaľ sa odvolací senát 4T rozhodol ísť nad rámec aj do posudzovania skutkového stavu, zaťažil svoje rozhodnutie rizikom možných námietok zaujatosti v prípade, že by mal opätovne rozhodovať v odvolacom konaní. Je totiž zrejmé, že v tejto časti odôvodnenia si odvolací senát vopred vytvoril názor na časť skutkového stavu, ku ktorému po vykonanom dokazovaní dospel senát Špecializovaného trestného súdu Pezinok“. Obžalovaný má za to, že podstata narušenia nestrannosti, resp. pochybnosť o nezaujatosti namietaných sudcov ostáva zachovaná. Podľa názoru obžalovaného sa táto vec stala navyše predmetom sporu a vzájomných antipatií členov senátov 4T a 5T Najvyššieho súdu SR.

Z vyššie uvedených dôvodov obžalovaný navrhol, aby nadriadený súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a súčasne rozhodol, že členovia senátu 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 5Ndt/19/2017.

V zmysle § 192 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku preskúmal iný senát Najvyššieho súdu SR správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a zistil, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

V zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Ústava SR v článku 46 ods. 1 priznáva každému možnosť domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Toto ustanovenie zahŕňa aj právo na nestranného sudcu. Nestrannosťou sa obyčajne rozumie neprítomnosť predsudku alebo zaujatosti. Možno rozlišovať subjektívny prístup a objektívny prístup. Cieľom subjektívneho prístupu je snaha o zistenie osobného presvedčenia konkrétneho sudcu v danom prípade. Pri objektívnom prístupe je určujúce, či sudca poskytol v tomto ohľade dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek zákonných pochybností o jeho nestrannosti. Subjektívna nestrannosť sa predpokladá až do predloženia dôkazu o opaku a na preukázanie jej nedostatku sa vyžaduje dôkaz o predsudku alebo zaujatosti sudcu. Objektívna

neustrannosť sa nehodnotí podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov, vonkajších objektívnych skutočností.

Za objektívne však nemožno považovať, že sa neustrannosť sudcu niekomu len subjektívne javí, ale či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranné „sine ira et studio“.

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu (Hauschildt proti Dánsku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva). Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o neustrannosti sudcu. Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú (Thorgeir Thorgeirson proti Islandu, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva).

V danom prípade nebola existencia takéhoto prípadného vzťahu alebo pomeru k predmetnej veci alebo osobám, ktorých sa vec týka, a to ani v základných rysoch v osobe JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba, preukázaná. Pokiaľ obžalovaný F. N. vyvodzoval zaujatosť sudcov senátu 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo skutočností, že v odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndt/3/2017 z 9. marca 2017, (ktorým rozhodli, že sudcovia senátu 3T Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica JUDr. Jozef Šutka, JUDr. Ján Giertli a JUDr. Ján Hrubala, nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-3T/32/2014 a zároveň rozhodli, že uvedená trestná vec sa Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, neodníma), poskytli členovia senátu 5T akési právne poradenstvo prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky namietat' zaujatosť sudcov senátu 4T Najvyššieho súdu SR, táto námietka nemôže byť bez ďalšieho podkladom pre výrok o zaujatosti namietaných sudcov, či už pre ich pomer k veci alebo k niektorej z osôb uvedenej v § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Ani prípadná rozdielnosť názorov členov senátu 4T a 5T v otázkach zaujatosti sudcov Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, pokiaľ ide o všetky otázky, ktoré sa majú v tom istom trestnom konaní vyriešiť, nemôže byť rovnako v zásade samo o sebe podkladom pre záver o zaujatosti sudcov senátu 5T Najvyššieho súdu SR. Postup, ktorý obžalovaný vytkol senátu 5T vo vzťahu k odôvodneniu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Ndt/3/2017 z 9. marca 2017, nemá v konečnom dôsledku priamu väzbu či iný bezprostredný vzťah k osobe obžalovaného F. N. alebo k samotnej veci, keď napokon sám obžalovaný v podanej sťažnosti tvrdí a domnieva sa, že táto vec sa stala predmetom vzájomných antipatií senátu 4T a senátu 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Pokiaľ preto senát Najvyššieho súdu SR v napadnutom uznesení nezistil existenciu konkrétnych skutočností subjektívnej a objektívnej povahy, pre ktoré by mali byť sudcovia JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Szabo vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Ndt/19/2017 o návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie a príkazanie veci podľa § 23 ods. 2 Trestného poriadku, jeho záver o nevyklúčení sudcov bol správny a iný senát Najvyššieho súdu SR sa s ním v plnom rozsahu stotožnil a v tomto smere mu nebolo možné nič vytknúť.

S poukazom na vyššie uvedené bolo rozhodnuté tak, ako je to vyjadrené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.